

Motion till riksdagen 2019/20:1312

av Louise Meijer (M)

Sexuellt ofredande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda huruvida en ny brottsrubricering i form av grovt sexuellt ofredande bör införas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja straffet för sexuellt ofredande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Andelen som utsatts för sexualbrott har ökat. Den vanligaste brottsplatsen är på allmän plats och i majoriteten av fallen är gärningsmannen okänd för offret. Även vad gäller sexuella ofredanden har andelen som utsatts ökat. Brå rapporterar att totalt anmäldes 11 000 brott om sexuellt ofredande 2017, vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 3 procent (+341 brott). Även sett till den senaste tioårsperioden (2008–2017) har antalet anmälda brott ökat, med 52 procent, från 7 230 till 11 000 brott.

De flesta brottsrubriceringar i kapitel 6 i brottsbalken har utöver brottet av normalgraden även en rubricering som innebär att brottet kan vara grovt. Så är dock inte fallet för sexuellt ofredande. Sexuellt ofredande i dess nuvarande form infördes år 2005, dvs. snart 14 år sedan. Som framgått ovan har antalet sexuella ofredanden ökat med över 50 procent de senaste tio åren. Detta ger upphov till frågan om huruvida det även för brottet sexuellt ofredande bör införas ett grovt brott.

Den nya sexualbrottslagstiftningen har dock förändrat vissa rubriceringar, däribland har sexuellt tvång ersatts av sexuellt övergrepp. Enligt förarbetena innebär detta att straffansvaret för våldtäkt och sexuellt övergrepp utvidgas på det sättet att vissa gärningar som i dag bedöms som sexuellt ofredande kommer att omfattas av bestämmelserna om våldtäkt och sexuellt övergrepp, under förutsättning att den sexuella handlingen når upp till den nivå som krävs för bestämmelsernas tillämpning. Av förarbetena framgår vidare att det kan handla om s.k. överrumplingsfall, dvs. där den sexuella handlingen utförs på ett sådant sätt att offret överrumplas av den. Ett exempel

på överrumplingsfall kan vara sexuella handlingar som utförs i folksamlingar under festivaler, konserter och liknande arrangemang. Ett annat exempel på fall som i dag straffas som sexuella ofredanden men som med den nya regleringen kommer att omfattas av tillämpningsområdet för våldtäkt och sexuellt övergrepp är situationer där den utsatte, som inte kan anses vara i en särskilt utsatt situation, bemöter ett övergrepp med passivitet. Mot denna bakgrund ansåg inte regeringen att det fanns behov av att införa grovt sexuellt ofredande.

Eftersom lagstiftarens intention har varit att försäkra sig om att grövre fall av sexuella ofredanden inte straffas oproportionerligt lågt, bör nu praxis utvärderas inom ramen för en utredning för att säkerställa att de grövre fallen av sexuella ofredanden numera faller inom ramen för sexuellt övergrepp. Om så inte skulle vara fallet bör brottet grovt sexuellt ofredande införas.

Oavkortat ovanstående bör straffet för sexuellt ofredande höjas. Nuvarande straffskala går från böter till fängelse i två år. Detta betyder att straffet som utgångspunkt innebär böter. Detta är för lågt i förhållande till dels den kränkning som brottet innebär för individen, dels den påverkan som brottet innebär på samhällsnivå. Många kvinnor oroar sig för att bli sexuellt ofredande på konserter och festivaler, något som påverkar upplevelsen och förberedelsen både inför och under konsertvistelsen. T.ex. är det vanligt att kvinnor inte har på sig kjol vid sådana sammankomster, istället väljer man att bära byxor. Straffskalan för sexuellt ofredande bör mot den anförda bakgrunden förändras så att straffet som utgångspunkt är ett kortare fängelsestraff.

Louise Meijer (M)